

MASARYKOVA UNIVERZITA

Filozofická fakulta

Ústav hudební vědy

# **Subkultura**

**(esej)**

Obor: Teorie interaktivních médií, 1. semestr

Předmět: Úvod do uměnovědných studií ( US\_42)

Vypracovala: Kristýna Rosecká, UČO: 413614

## **Co je to subkultura**

Termín subkultura postihuje zpravidla určité zvláštnosti souboru kulturních prvků typických pro menší, vyhraněné skupiny v rámci jednoho národa, jednoho státního útvaru, případně širšího společenství. Právě tyto zvláštnosti podstatným způsobem odlišují danou skupinu a její kulturu od ostatních skupin a jejich kultur či od „celkové“ kultury v daném prostoru.

Důležitým znakem subkultury je viditelné odlišení od dominantní kultury. Může se odlišovat minimálně nebo může být zcela v opozici proti celé kultuře (tzv. kontrakultura). Velikost a charakter rozdílů je dán faktory, jako jsou věk, povolání, náboženství, původ, národnost, etnikum, rasa, sociální pozice, zájmy apod. Při větších odlišnostech subkultury vzniká napětí a konflikty, které nezhledka ústí do značně dramatických situací.

## **Pojem subkultura**

Tento pojem byl ve společenských vědách běžně používán ve čtyřicátých letech 20. století a to jednak pro označení typologické kategorie (dílčí varianty většího kulturního celku) a jednak jako kontrakultura v protikladu k většímu celku.

## **Jednotlivé subkultury**

### Městské subkultury a nezávislé společenské proudy před a po roce 1989

- Máničky

- Trampové
- Teplí
- Ekoaktivisté
- Lenonisté
- Vlajkonoši
- Nová vlna
- Auto
- Underground
- Sci-fi
- Motorkáři
- Kinoamatéři
- Kulturisté
- Metal
- Skate
- Alternativní divadlo
- Veksláci
- Nudismus
- Folk
- Disent
- Počítači
- Punk
- Alternativa
- Výtvarníci
- Depeche Mode
- Tattoo
- Graffiti
- Punk

- Meatheads
- Hardcore
- Hip hop
- Emo
- Hackeři
- Skinheads
- Sneakers
- Freetekno
- Neohippies
- Cirkus
- Skate
- Virtual
- Motorkáři
- Hooligans
- Black
- Tuning
- Ska
- Queer
- Goths
- Straight Edge
- Hipsteři, aj...

## **Podrobnější popis některých subkultur**

### **Hippies**

Na odkaz beat generation navázali v šedesátých letech hippies, hlásající mír, lásku a nenásilí. Jejich hlavním politickým tématem bylo odmítání války ve Vietnamu, odmítání rasismu a imperialismu.

Název byl odvozen z černošského slangu, kde *hip* znamenalo chytrý. Subkultura hippies propagovala spontánnost, volnost, mír, krásu, lásku, též drogy a pohlavní promiskuitu. Heslem této subkultury bylo „flower-power“. Hippies jsou rovněž považováni za tzv. květinové děti. Termín „hippies“ byl poprvé užit v novinovém sloupku v San Francisco Examiner.

Poznání „ideologie“ hippies není snadná záležitost, protože subkultura neměla žádný ucelený seznam norem či příkladů jednání. Ideje byly vyjadřovány v písničkách, v heslech na domovních zdech a ve článcích underground press.

Zajímavým fenoménem bylo také zcela specifické užívání mluveného i psaného slova. V komunikaci hippies splynuly všechny vlastnosti literárního jazyka přineseného z domova, školy i univerzity se slangem černošských ghatt, hantýrkou galérky a odborným žargonem klinické psychologie.

Vliv na tuto subkulturu měla zejména politická situace v USA. Subkultura reflektovala především válku ve Vietnamu, lidskoprávní otázky, práva menšin v USA, bipolarizovaný svět rozdělený na země demokratické a na země tzv. socialistického bloku.

## **Punk**

Termín punk má mnoho významů. Punk znamená např. slangový výraz označující nepotřebný materiál, veteš, krámy, ale je to také označení pro mladé surovce, darebáky, kriminálníky. V americkém slangu označuje punk příslušníka gangu, který v sobě ztělesňuje vše, co většinová morálka odsuzuje. Další

význam termínu punk pochází z vězenského prostředí a je označením pro mladého delikventa, který je ve vězení nucen k homosexuálnímu uspokojování spoluvězňů.

Ale zejména v sedmdesátých letech pojem označoval hudbu, v níž byla obsažena nihilistická nespokojenost s osudem. Stejně jako subkultura skinheads byla tato subkultura projevem snahy městské dělnické a studentské mládeže o autenticitu a přirozenost ve svém cítění a projevu. Tato snaha byla zjevná nejenom jako hudební vyjádření myšlenek, pocitů, problémů, ale i jako „alternativa“ vůči mainstreamové kultuře.

Punk je často vnímán i jako širší společenský jev, který se projevoval a projevuje v kultuře, ale i v sociální a ekonomické sféře.

Výrazem toho všeho byl i scénický projev, oblékání a životní styl „nové generace“, která navazovala – ať vědomě či nevědomě – i na nové trendy v jiných uměleckých disciplínách. Vizáž prvních punkerů a příznivců nové vlny měla za úkol provokovat měšťáka i establishment a zároveň vyjádřit pocit odcizenosti ve stále složitějším a mnohdy nepřátelském světě, s nímž mládež spojovalo především oboustranné a vzájemné nepochopení.

Je důležité podotknout, že punk ve své podstatě nikdy nebyl a není násilný. Násilí bylo mnohdy způsobeno pouhým nepochopením ze strany většinové společnosti nebo konflikty s policií, které však primárně s příslušností k subkultuře neměly nic společného.

#### **ZDROJE:**

*Smolík, J.: Subkultury mládeže – Uvedení do problematiky, nakl.: Grada Publishing, 2010*

*Wladimir 518 a kol.: Kmeny, nakl.: Bigg Boss, Yinachi, 2011*

*Wladimir 518 a kol.: Kmeny 0, nakl.: Bigg Boss, Yinachi, 2013*

